

Sygn. akt VI Ga 27/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki (spr.)

Sędziowie: SO Renata Bober

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2015 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: A. w R.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego co do punktu I, III i IV wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 16 września 2014 r., sygn. akt V GC 1507/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I i III w ten sposób, że:

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda A.

w R. kwotę 1.311,83 zł (jeden tysiąc trzysta jednaście złotych osiemdziesiąt trzy grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia

23 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty,

III. zasądza od powoda A.w R. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 865,61 zł (osiemset sześćdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt jeden groszy) tytułem kosztów procesu,

2. oddala apelację w pozostałej części,

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 96,36 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych trzydzieści sześć groszy) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 27/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 09 kwietnia 2015 r.

Pozwem wniesionym w sprawie powód A. w R. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 3.705,00 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania.

Uzasadniając pozew powód wskazał, że w okresie od dnia 04.10.2012 r. do dnia 30.10.2012 r. wynajął poszkodowanemu, którego pojazd doznał szkody komunikacyjnej, pojazd zastępczy w klasie niższej od uszkodzonego samochodu. Z tytułu wynajmu pojazdu powód wystawił fakturę. Na mocy umowy cesji poszkodowany scedował na powoda przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na czas likwidacji szkody z OC sprawcy. Pozwany uznał roszczenie przed procesem do wysokości kwoty 1.092,00 zł i dokonał wypłaty odszkodowania w tej części, a odmówił w wysokości dochodzonej pozwem.

Po wydaniu przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwany wniósł sprzeciw, domagając się oddalenia powództwa i zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania. Pozwany zakwestionował czasookres wykonanej naprawy wskazując na jego nieuzasadnione wydłużenie, zastosowaną stawkę najmu pojazdu zastępczego oraz legitymację czynną powoda wskazując, iż umowę cesji podpisała osoba nieuprawniona do reprezentacji powoda, zaś w toku dalszego postępowania zarzut ów został uzupełniony o brak daty na pełnomocnictwie skutkujący niemożnością ustalenia daty udzielenia pełnomocnictwa. Pozwany nie kwestionował własnej odpowiedzialności co do zasady podnosząc iż wypłacił całe należne odszkodowanie.

Wyrokiem z dnia 16 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.858,15 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty (I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (II), zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 484,63 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (III) oraz zarządził zwrot z urzędu pozwanemu po uprawomocnieniu się orzeczenia kwoty 837,00 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki (IV).

Sąd I instancji ustalił, że w związku ze zdarzeniem wskutek którego uszkodzony został pojazd należący do poszkodowanego, na czas likwidacji szkody z OC sprawcy, trwającej 26 dni, skorzystał on u powoda z wynajmu samochodu zastępczego. Z tytułu najmu pojazdu powód wystawił fakturę VAT na kwotę brutto 4.797 zł(netto 3900 zł), przyjmując stawkę czynszu najmu na kwotę 184,50 zł netto. Jak dalej ustalił Sąd Rejonowy, pozwany w części odmówił refundacji kosztów wynajmu pojazdu zastępczego wypłacając jedynie kwotę 1.092 zł brutto. Pozwany dokonał weryfikacji dobowej stawki najmu do kwoty 156 zł brutto i okresu najmu z 26 do 7 dni. Na podstawie umowy cesji, poszkodowany scedował na powoda przysługującą mu względem pozwanego wierzytelność z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Dalej Sąd I instancji wskazał, że przy zawieraniu umowy najmu i umowy cesji powoda reprezentował M. P. działający na podstawie pełnomocnictwa prezesa zarządu powoda R. K.. W oparciu o opinię biegłego przeprowadzoną w sprawie Sąd I instancji ustalił, że czas naprawy pojazdu poszkodowanego, wykonanej przez (...) sp. z o.o. w R. uzasadnionej zakresem uszkodzeń oraz przy uwzględnieniu technologicznej naprawy, oczekiwania na części i dni wolnych od pracy - wynosił 13 dni kalendarzowych. Średnia zaś stawka najmu pojazdów zastępczych należących do segmentu C w okresie najmu przez poszkodowanego w niniejszej sprawie wynosiła 184,50 zł brutto za dobę. Przy czym samochód najęty przez poszkodowanego był w klasie niższej od uszkodzonego.

Uzasadniając motywy swego rozstrzygnięcia Sąd I instancji stwierdził, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Dalej wskazał, że pozwany za pomocą dowodu ze sporządzonej w sprawie opinii biegłego wykazał, iż czas naprawy zamykałby się w 13 dniach kalendarzowych gdyby naprawę wykonano zgodnie z zasadami sztuki i przy uwzględnieniu należytego i terminowego zamawiania części. Sąd I instancji podkreślił, że zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela sprawcy szkody obejmuje wyłącznie uzasadniony prawidłowo przeprowadzoną naprawą czas niemożności korzystania z uszkodzonego pojazdu. Granicą, zatem odpowiedzialności nie jest realny czas naprawy o ile została ona przeprowadzona z naruszeniem prawidłowego czasu naprawy. Odnosząc się do zarzutu pozywanego w przedmiocie nieważności umowy cesji zawartej pomiędzy poszkodowanym, a powodem z uwagi na okoliczność, iż została ona zawarta przez osobę, która nie wykazała prawidłowo udzielonego pełnomocnictwa, Sąd Rejonowy wskazał, że zarzut ten jest oczywiście bezzasadny w świetle istnienia pełnomocnictwa pisemnego dla M. P., a także wykazania przez w/w, że takiego pełnomocnictwa mu udzielono. Nadto, co podkreślił Sąd Rejonowy, finalnie pozwany oświadczył, że nie kwestionuje co do zasady, że przedmiotowy pełnomocnik był należycie umocowany.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego zastosowanej stawki czynszu najmu pojazdu zastępczego, Sąd Rejonowy wskazał, że stawka nie była rażąco zawyżona, uznając jednocześnie, że powodowi należała się ochrona prawna a nieznacznie droższa cena najmu była bez znaczenia dla prawa poszkodowanego do najmu pojazdu co do zasady i co do wysokości. Nadto Sąd Rejonowy podkreślił, że poszkodowany zastosował się do powinności minimalizacji szkody poprzez wynajęcie pojazdu klasy ewidentnie niższej niż uszkodzony pojazd. Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.858,15 zł, przy uwzględnieniu wypłaconej przed procesem części odszkodowania. Wskazaną kwotę Sąd Rejonowy wyliczył następująco: 13 (dób) x 184,50 zł (netto) = 2.398,50 zł plus 551,65 zł (VAT) = 2.959,15 zł – 1092 zł (wypłacona część przed procesem) = 1.858,15 zł. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.p.c., oddalając powództwo za okres poprzedzający wezwanie do spełnienia świadczenia i uznając, że roszczenie powoda miało charakter bezterminowy, a więc jego wymagalność powstawała na skutek wezwania. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 108 k.p.c. w związku z art. 100 k.p.c., stosownie do odpowiedzialności za wynik procesu i przy uwzględnieniu, że powód wygrał proces w 50,15 %. W przedmiocie zwrotu zaliczki Sąd zarządził jak w pkt IV, na podstawie art. 84 ust. 1 i 2 w zw. z art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Powyższy wyrok pozwany zaskarżył apelacją w zakresie punktów I, III i IV zarzucając mu naruszenie następujących przepisów:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia i nieuwzględnienie istotnych wniosków opinii biegłego poprzez przyjęcie, że w sprawie nie został w ogóle przeprowadzony dowód na okoliczność wysokości średnich stawek czynszu najmu, oferowanych przez wypożyczalnie samochodów prowadzące działalność w okolicach miejsca zamieszkania najemcy,
- art. 361 § k.c. poprzez uznanie, że w przedmiotowej sprawie normalnym następstwem szkody była konieczność wynajmu pojazdu zastępczego za czynsz w wysokości 184,50 zł netto za dobę, podczas gdy z opinii biegłego wynika, że była to stawka odbiegająca od stawki średniej stosowanej na rynku, a nawet wyższa od najwyższych stawek stosowanych na rynku,
- art. 509 § 1 k.c. poprzez uznanie za ważną i wywołującą skutki prawne umowy cesji załączonej do pozwu, z której powód wywodził legitymację procesową i w konsekwencji uznanie, że powód ma taką legitymację.

Pozwany wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego także za II instancję, ewentualnie – o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego. We wniesionej apelacji pozwany szczegółowo uzasadnił podniesione przez siebie zarzuty, podtrzymując swoje stanowisko wyrażone dotychczas w sprawie.

Powód na rozprawie apelacyjnej w dniu 09 kwietnia 2015 r. wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd II instancji, jako sąd merytoryczny w granicach wniesionej apelacji, co wynika z dyspozycji art. 378 § 1 k.p.c., rozważa na nowo zebrany w sprawie materiał dowodowy w tym dokonuje jego samodzielnej oceny prawnej. Powyższe skutkowało przyjęciem przez Sąd Okręgowy, iż apelacja pozwanego zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Podkreślenia jednak wymaga, że mimo częściowego uwzględnienia apelacji, Sąd Odwoławczy podziela stanowisko Sądu Rejonowego w zakresie ustaleń faktycznych, które zostały dokonane w sposób prawidłowy, w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności w oparciu o wiarygodną opinię biegłego sądowego. Sąd I instancji dokonał właściwej oceny materiału dowodowego i w rezultacie prawidłowo ustalił

wszystkie te fakty, które rzutować mogły na ustalenie – co do zasady - podstaw odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego.

Sąd Okręgowy uznaje za prawidłowy także wywód prawny przedstawiony w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku w zakresie podstaw odpowiedzialności strony pozwanej

Wskazać jednak należy, że Sąd Rejonowy popełnił oczywistą omyłkę polegającą na tym, że obliczając w oparciu o opinię biegłego stawkę za jedną dobę najmu przyjął ją w wartości brutto, po czym – nieprawidłowo – dodał do niej wartość podatku VAT, nie zauważając, że przyjęta przez niego wartość już stawkę wskazanego podatku zawiera. Wskazana omyłka jest oczywista – biegły we wnioskach swojej opinii wskazał, że stawka dzienna za wynajem samochodu wynosi 184,50 zł brutto (150,33 zł netto), przy czym Sąd Rejonowy przedstawiając szczegółowo rozliczenie zasądzonej należności podał, że przyjmuje wartość netto, po czym dokonał wyliczeń uwzględniając wartość brutto, a następnie dodając do niej podatek VAT. Jak już wskazano, z opinii biegłego jednoznacznie wynika, że wartość netto jednej dziennej stawki to kwota 150,33 zł. Taką też stawkę powód przyjął w swoich wyliczeniach sporządzonych do pozwu. Przy czym wskazać należy, że jeżeli powiększymy wymienioną kwotę o stawkę podatku VAT w wysokości 23 % to uzyskamy kwotę 184,91 zł brutto. Dodać również należy, że biegły w sporządzonej przez siebie opinii, w oparciu o analizę danych uwzględniającą wszystkie czynniki mające wpływ na niezbędny czas naprawy pojazdu, w sposób prawidłowy przyjął, że czas ten wynosi 13 dni. Powyższe oznacza, że przemnożenie stawki za 1 dzień najmu pojazdu w kwocie 184,91 zł brutto przez liczbę dni stanowiącą czas niezbędny do naprawy pojazdu – 13 dni daje łącznie wartość 2.403,83 zł. Wskazana kwota stanowi sumę jaką pozwany ubezpieczyciel powinien wypłacić na rzecz powoda. Skoro pozwany na etapie przedsądowym wypłacił powodowi kwotę 1.092 zł, do zapłaty pozostaje kwotą 1.311,83 zł.

Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że datą początkową od której należy zasądzić odsetki jest 23 grudnia 2012 r., co znajduje potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Konsekwencją zmiany wyroku co do świadczenia głównego jest również zmiana postanowienia o kosztach procesu za I instancję, albowiem zmieniły się proporcje w jakich powód utrzymał się z roszczeniem, a pozwany przegrał sprawę. Orzeczenie o kosztach procesu Sąd Okręgowy oparł na art. 100 k.p.c. oraz art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Z uwagi na okoliczność, że powód utrzymał się ze swoim żądaniem w 35,40 %, Sąd Odwoławczy zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 865,61 zł tytułem kosztów procesu.

W pozostałym zakresie apelacja została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Odwoławczy uznał, że nie zasługuje na uwzględnienie zarzut strony pozwanej w zakresie braku legitymacji czynnej powoda wobec braku upoważnienia osoby która w imieniu powoda zawierała umowę cesji z poszkodowanym. Wskazany zarzut nie znajduje potwierdzenia w materiale dowodnym zgromadzonym w sprawie. Ponadto wskazać należy, że pozwany wykazuje się niekonsekwencją - na etapie przedsądowym nie kwestionował legitymacji powoda, co więcej zapłacił na jego rzecz część należności. Powyższe skutkowało przyjęciem przez Sąd Okręgowy niezasadności w/w zarzutu.

O kosztach postępowania apelacyjnego zawartych w punkcie 3 wyroku Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. Pozwany zaskarżył wyrok co do kwoty zasądzonej na rzecz powoda należność w wysokości 1.858,15 zł. Apelacja okazała się zasadna co do kwoty 546,32 zł, a zatem w takiej też proporcji koszty postępowania apelacyjnego zostały rozliczone między stronami.